

Novine prihajajo vsake nedelje. Cena: doma na sküpní naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravníštvi v Črenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajatelj: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

Glasilo Slovenske krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravníštvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1.50 D., v Poslanom 2.50 D. Takso za oglas plača uprava i da za vse og-lase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo

Občinske volitvi.

Letošnje leto je v našem političnom življenji jako bogato. Vrstijo se volitve za volitvami. Važne so pa tak edne kak druge, zato pa či zanemarimo edne ali druge, škodimo stem le sebi, pa nikomi drugomi.

Način, kak se vršijo zdaj občinske volitvi, je za naše ljudstvo nekaj ščista novoga. V našoj krajini so se ešče nigdar nej tak volili občinski predstojniki, ali župani, kak zdaj; zdaj mora vsakša stranka postaviti svojo listo pa voli vsakša stranka svoje odbornike tak kak pri državnozborski volitvaj.

Postavimo kak najmenje list

Vsi znamo, da je ne pametno pa za občinsko gospodarstvo večkrat tudi jako škodljivo, če se prebivalci edne občine razcepijo na dosta strank. Več strank si žmetno zvoli ednoga pametnoga ravnitelja, pa tudi razmetni ravnitel pri dosti strankaj žmetno kaj čednoga napravi. Več strank se dostakrat nikak nemre zediniti. Zato, če li mogoče, naj postavi jo naše občine samo edno listo pa toj naj denejo na prvo mesto človeka. šteroga ščejo meti za župana.

Občinske volitvi so gospodarske.

Volitvi po naši občinaj so ne tak političnoga značaja, kak na priliko volitvi v državno skupščino. Pri občinski volitvaj se ide za to, da dobijo občine za svoje ravnitelje pametne gospodare, šteri bodo znali dobro ravnati z občinskim imanjom pa tak občini kak največ haska spraviti. Znamo pa tudi, da so haski občine pa njeno dobro stanje ne odvisi samo od občine i pa od občinskoga ravnitelstva,

tva, nego v velkoj meri tudi od državnoga ravnanja. Če so okoli občine državne ceste nikaj nej vredne eli ji pa spoj nega, če so mostovi na državnoj cesti vsi porušeni, če država nema v bližini niti edne železnice, na drugoj strani pa državno ravnitelstvo naloži občinam velke dače, poleg toga pa poseka v okroglini gošče pa odvzeme drugo potrebno zemlo štera je siromaškomi ljudstvi krvavo potrebna, te tudi občinsko ravnitelstvo nemre za svoje ljudstvo zadosta dobroga včiniti.

Volimo za župane svoje ljudi.

Prva skrb vsakše občine je, da si zvoli takšega župana, šteri de poštene, razumen pa bo znao skrbeti za svojo občino. Morajo pa tej župani biti v prvaj vrsti naši ljudje, ljudje naše Slovenske ljudske stranke. Poštena stranka ma med ljudstvom dosta poštene ljudi, zato naj pridejo tej ljudje na ravniteljska mesta. Zdaj ma naša stranka tudi velko moč v Belgradi. Že do zdaj v tom kratkom časi je dosta dosegnolá pa s časoma ešče več dosegne. Mamo že ednoga svojega ministra mogoče bomo meli za kratki čas že dva. Nego naši ministri nam ne bi mogli dosta pomagati, če bi oni za nas v Belgradi kaj prosili, doma je pa nišče ne bi podperao. Zato je potrebno da ma zdaj vsakša občina župana, šteri bo našega mišljenja, pa naj tej možje vsigdar vküp stopijo, gde se bo šlo za potrebe pa za pravice naši občin pa naše krajine, da bo lejko naš minister v Belgradi vsikdar pokazao, da si to, ka prosi v Belgradi ne sam zmisló, nego da to prosi naše ljudstvo.

Drüge stranke pri nas nemajo mesta.

Nespametno bi bilo, če bi štera občina ešče zdaj, gda je naša stranka v celoj Sloveniji

zmagala pa gda mamo svojega ministra v vladi, li volila, pri občinski volitvaj ljudi, šteri pripadajo kakšoj drugoj stranki ne našoj poštenuj slovenskoj ljudskoj stranki. Pokazati moramo, da smo ljudje, politično zavedni poleg toga pa nad vse poštene i nikak nemremo iti s takšov strankov štera ma dosta nepoštenosti na svojoj vesti.

Volitvi v trgovsko i obrtno zbornico.

Volitvi pa samo volitvi. Naj bo, prišlo je tak nesrečno leto, da so vse volitvi na en kúp spadnoje. Za naše trgovce i obrtnike so pa jako važne tudi te volitvi. Pet let bodo odločali v našoj trgovini i obrti ljudje, šteri bodo zdaj izvoljeni kak zastopniki trgovcov i obrtnikov. Navodila so po večini že vsem razposlana. Novo pri tej volitvaj je pa to, da tej ne volijo s kruglicami kak se to godi pri drugi volitvaj, nego dobi vsakši trgovec i obrtnik na dom posebno izkaznico pa glasovnico, štero pošle nato po pošti v Ljubljano.

Volitvi bodo 30. okfobra.

Voliti ma pravico vsak, šteri ma kakši obrtni list za obrt ali trgovino kak šteč malo davka plačuje na to. Ravno tak majo volilno pravico tudi vsi člani načelstva pri naši zadrugaj.

Ne dajte glasovnic demokratom.

Pri zadnji volitvaj v trgovsko i obrtno zbornico, je dosta naši ljudi dalo svoje glasovnice različnim demokratskim agentom, šteri so pravili, da oni že napravijo tak, da bo prav. Tak se je ves svet čudívaio, da so ravno v našoj krajini demokratje dobili največ glasov. Sramota bi bila za vse trgovce i obrtnike v našoj krajini, če bi ravno oni zdaj,

gda že vsi poštene ljudje pri nas idejo z našov strankov, šli z ljudmi, šteri so že vsešerom buknoili. Če bi komi kaj ne bilo jasno kak se voli, naj se zglesi i opita, ali pri g. Litropi v Turnišči ali pri g. Ostrci v Beltincih ali pa pri našem tajništvi v Soboti. Najbole nespametno bi pa bilo vse glasovnice kratkomalo dati kakšemi demokratskomi agentu, šteri te lepo zapiše, da so vsi naši trgovci i obrtniki volili demokrate, svet se bo pa smejao z nas, da smo izda tak nespametni.

Delajmo čedno i pošteno, da ne bodo te volitvi tudi razvelavlene kak so bile zadnje volitvi v trgovsko i obrtno zbornico.

Kak se prosi odpis dače?

Navodila za gospode župane in vse tiste, šterim so miši, toča, ali sprotoletni mraz napravili škodo.

Komi napravijo miši, toča, sprotoletni mraz, ali kakšašeteč nesreča škodo na njivaj, travnikaj, ali v goricaj, ima pravico prositi za odpis dače, tak zvane — zemljarine.

(To pravico da našim ljudem zakon, ali bole povedano casarska naredba z dne 16. marca 1917 drž. zak. 194 in izvršilna naredba finančnoga ministerstva z dne 25. 12. 1917, drž. zak. 516.)

Pravico za odpis zemljarine teda imamo, nevemo pa, kak bi prišli do te svoje pravice, kak bi dosegnoili, da se od škode prizadetim ta dača resan odpusti.

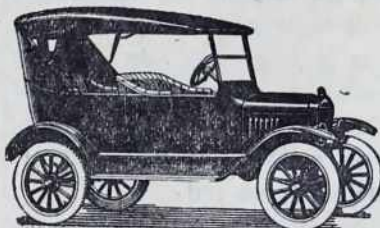
Naši gospodje županje in tudi posamezniki so se obrnili na uredništvo „Novin“, pa tudi na naše g. poslance, da bi to reč v „Novinaj“ pojasnili in dali našim ljudem potrebna navodila. Toj želji ščemo ugoditi s tem člankom, v šterom natenci opišemo kak morejo prositi za odpis dače oni, šteri so bili prizadeti od elementarnih neznad.

Naša gimnazija ostane.

Našiva poslanca gg. Klekl i Jerič sta se poleg drugoga močno zavzela za našo gimnazijo. Gospod minister za prosveto je naročó, da se včasi brzójavno obvesti, da naša gimnazija v Soboti ostane i da se za ednok peti razred včasi otvori. Stariši, šteri majo dijake, ki hodijo v peti razred v drugi gimnazijaj, se lejko pripravljajo, da svoje dijake nazaj spravijo v sobočko gimnazijo. Dela naši poslancov se že prikazujejo, želimo samo, da bi dosta sada obrodili.

4 milijoni za ceste.

Naši cestni odbori i zastopi v Sloveniji so dobili 4.296.000 dinarov za ceste. Penezi so odpreti pa je posamezne oblasti včasi dobijo v roke. Na vse kraje se včasi pozna, či so zastopniki naše stranke na vladi. Samo ednoga ministra mamo, pa smo včasi dobili za naše razorane ceste več kak vsa leta dozday vküp, gda so bili različni demokratje pa radičovci ali drugi takši naši prijatelji na vladi. Zdaj naj samo posamezne občine kak naj prle pregledajo vse potrebe obcestaj, na vsakši božen most naj opomenejo svoje oblastne poslance.

Takši je, ravno takši. Prišeio je z Maribora. Vsaki si ga lejko ogleda v M. Soboti. Na vöro prevozi 50 km. To je telko kak od Radgonje do Lendave. Vreden je 40.000 dinarov, to je 80 jezero ranški. Za te peneze dobiš 5 plügov dobre zemle, zadeneš pa avtomobil z ednov samov srečkov za 5 din. Vnogi so dozday v to ne vervali, rekši, eh, to samo tak pišejo. Poleg avtomobila je biciklin, ščista novi iz fabrike „Tribuna“ v Ljubljani. Šivalni mašin je ne „Singer“ nego „Central bobin“ iz Subotice. To so najfinjši mašini. Kola so tak fino napravljena, ka de se vsakšemi škoda vidilo po blati ž njimi voziti. Slamorenica je tudi najnovjši fele. To so glavni dobitki. Naj ešče povemo ka vse drugo bo? S tem bi cele „Novine“ napunili. Povemo samo, ka bo ešče skoro do 700 drugih dobitkov različne vrednosti od 500 d. do 20 d. To se vidi na vsakoj srečki. Le poglejsi srečke Martinišča pa jih preštej kelko maš. Dobro si zapomni to: Vsaka tvoja srečka zna zadeti, zato kelko več srečk telko več vüpanja na srečo.

Prvo delo.

Što opazi kakšo škodo na poljskih pridelkih, more v teku osmih dni to naznani okrajnomi davčnomi oblastvi. Prijavo za ednoga, ali več oškodovancev lejo napiše občinski urad in jo kolkuje s petimi dinarji.

V to prijavo se delajo opisi po sledečem vzorci:

Prijava

Okrajnemu davčnemu oblastvu v M. Soboti, s katero se naznani da so bili davko plačevalci občine Ivanci prizadeti od elementarne nezgode i da bodo prosili za odpis zemljarine.

Zaporedna št.	I M E in hiš. št. davkoplačevalca	Š K O D A		
		je nadale vsled	na parceli	kjer je imel
1	JEREBIC IVAN hiš. št. 42.	toče	Parc. št. 47. vlož. št. zh. v kat. občini Ivanci.	žito
2	DENŠA MARKO hiš. št. 75.	pomladanskega mrazu	Parc. št. 12 vlož. št. 45 v kat. občini Ivanci.	koruzo

Prijavo po tem vzorci zato naj napravi za vse prizadete vkupno občinski urad, ar na te način si prišparamo kolkovino, ali po domače povedano — štempline. V imeni oškodovanih naj podpiše prijavo župan in jo odpravi, kak je to že za druge uradne spise predpisano.

Zamerljamo si dobro, da takše prijave moremo napraviti vsikdar, kde

koga zadene elementarna nesreča in to naj sledi v teku osmih dni. Prijavo lejo napiše oseba sama, šter je imela škodo. Tudi v tom slučaju se kolkuje s petimi dinarji.

S tem je vse opravljeno?

Ne! Najvažnejše delo pride samo v jeseni, kda so vsi poljski pridelki spravleni. Te se more „izkaz“ od istinske škode izpostaviti.

Slovenska Krajina.

— **Odgovori naši gosp. poslancov** na različne zadeve i prošnje, štere so njim bile izročene, bodo od zdaj naprej vsikdar objavljeni v naši Novinaj. Zato naj si vsakš, šteri ma kaj opraviti z našimi poslanci, naroči Novine. Mesto, da bi poslali komi kakše pismo kak odgovor, naj vsakš gleda tam, gde je v Novinaj zapisano: POSLANSKA POŠTA, če je kakš odgovor za njega. Zato prosimo vse naše čtevce, naj na to dobro pazijo. Lüdem v vogrski vesnicaj se pa naznani to v Népujsági.

— **V Turnišči** se je vršila 8. toga meseca sv. meša za pok. grofa Zichy. Pokojni g. grof je bño patron i velki dobrotnik tñrjanske cerkve.

— **V Genterovci** so vlomilci v noči strelali na lastnika trgovine i gostilne g. Gerenčera. Nepošteni i grobijanski lüdje, šteri bi radi brez dela dobro živeli, se vsigdar najdejo.

— **V Nedelici** je hodo nekaj šteri je jako rad meo kokoši. Pravijo, da se lisici tu pa tam posreči iz pasti potegnoti vabo, večkrat pa sama v pasti ostane.

— **Najvekša zima** je bila v noči med predzadnjim četrtkom i petkom. V našoj krajini je bilo 1° C pod nulov.

— **Bogojina**. 23. toga meseca dobita velki i mali tñren bogojanske cerkvi vsaki po eden zvon. Zvone je izdelala zvonolivarna inž. Bühl v Maribori. Govor ob toj lepoj i redkoj priliki bodo meli g. Radoha, ravnatelj Martinišča.

— **Zadoščenje naše stranke pri agrari**. Naša stranka je dosta opominjala, da se naj lüdstvo ne spušča v tiste pogodbe zavolo küpüvanja agrarne zemle, s šterimi sili lüdstvo lendavski fiškališ Némethy. Dosta je bilo takš, šteri so nam zatoga volo v oči metali, da ne privoščimo zemle siromaškom lüdstvi. Dnes je zavolo svoji lepi zemelski odaj fiškališ Né-

methy zapreti v Dolnoj Lendavi.

— **Občinske volitve** se bližajo. Naši odborniki naj pazijo, da se kandidatne liste pravilno vložijo, da jim v zadnjem časi nedo razveljavlene. Če bi što ne bño na jasnom, kak se edno ali drugo opravilo pravilno napravi, naj se včas obrne na tajništvo naše stranke v Soboti, štero jim da vsa potrebna navodila. Pazimo pa, da si bomo pri tej volitvaj zberali za voditele svoji občin v istini domače pa poštone lüdi. Smeja se bo svet z nas, če bo meo vsakš samostojni demokrat, šteri je k nam prišeo več zavüpanja pri občinski volitvaj kak pošteni domačin. Za nas pa mislimo tudi ne bo ravno najbolje prijetno, če bodo meli oblast v naši občinaj v rokaj lüdje, šteri do v prvov vrsti skrbeli za sebe pa za samo ništerne svoje lüdi, domači občinari pa bodo lačni zijali kak mladi vrabli v gnezdi. Naj ma tak najvekša kak najmenša občina v našoj krajini samo poštene domače lüdi za svoje voditele. Sramota za tisto občino, v šteroj domačin brez pomoči tühinca sam niti ednoga stopaja ne vej napraviti.

— **Volitve v vogrski občinaj** se bodo tudi zdaj vršile. V različni krajaj se je gučalo, da se bodo občinske volitve vršile samo v slovenski občinaj. Mi smo se obrnoli na gospoda velkoga župana v Maribori i pitali, či je to istina. Gospod veliki župan nam je odgovoro, da se bodo vršile volitve v našoj krajini v vsej občinaj, tak v slovenski kak v vogrski, samo malo čakati trbej, v kratkom pridejo vse na red.

— **G. srezki poglavar v Soboti** naznanja, da se mora po odredbi velikoga župana mariborske oblasti od 1. oktobra naprej pobirati za oblastni fond: 1. za izdavanje vsakoga živinskoga lista 1 Din 50 p.; 2. za podaljšanje veljavnosti 50 p.; 3. za komisioniranje (prenos) 1 Din. Občinska predstojništva morajo voditi za te fond posebne dnevnike, pobirati pa smejo samo to, pa nikaj več.

— **Jesenski netopiri v Soboti**. Netopir je tista ftica, ki se prikaže samo zadvečara v letnom časi. Lüdje njoj pravijo »pirošlek«. Grozno je grda pa tak neotesana, ka se človeki v obraz zaletavle. Taksi močni pirošleki se vidijo skoro vsaki večer v parki pred bolnicov. To so tak zvani „dečki“. Tam posedajo s svojim mladim parom i so grozno čemerni na poštene lüdi, šteri mimo hodijo pa jih s tem motijo pri njihovom pogovarjanji. Zato se radi zaletavlejo v vsakšega. Priporočamo te pirošleke policijskim pendrekom, ar toga neščemo trpeti ka bi takš ftički delali sramoto našemi varaši.

— **Misijonski kongres**. V Poznanji, na Polskom se je vršilo protj konci meseca septembra velko misijonsko zborovanje, gde so vküp prišli katoličanski vučenjaki celoga sveta. Iz naše države je bilo na tom zborovanji šest cerkveni vučenjakov, med njimi trije Slovenci. Govorili so v vsej mogoči jezika sveta, med šterimi je meo tudi naš slovenski jezik svoje mesto. Kak lepo se vidi pri kakš prilikaj mogočna naša katoličanska edinost pa lübezen, domá bi pa radi ništerni gizdavčeki prazne glave, v žličici vode potopili vse ka je krščansko.

— **Lepa podpora**. Gospod Veliki župan mariborske oblasti je nakazal gas. društvi v Črenšovci 3000 Din. podpore. Naj lepša hvala. Odbor.

Domača politika.

Velko napredüvanje naše stranke pri občinski volitvaj v Ljubljani. Volitve so se vršile predzadnjo nedelo. Škrinjc je bilo šest. Voliti so morali 49 odbornikov. Naša stranka je dobila 19, socialisti 2, demokrati (Žerjavovi) 23, radikali 2, komunisti 2, i neopredeljen 1. Naša stranka je od časa, kak je začnola sama nastopati ešče nigdar nej dobila v Ljubljani pri občinski volitvaj telko glasov kak zda, namreč 13864. Dnes je brez njeni 19 odbornikov ne mogoči nikš občinski svet v Ljubljani. Če bi pa nej šli volit Primorci, Rusi pa Čehi šteri v Ljubljani dosta stanuje, šteri so po večini vsi demokrate volili, bi bila naša zmaga ešče mnogo lepša. Lepo je pa, da so se vsi pravi ljubljancani šteri v istini gojijo lübezen za razvoj i napredek naše bele Ljubljane, združili vsi v našoj stranki. Mi smo ponosni na te volitve v Ljubljani, zato ka znamo, da stranka štera na poštenom fundamenti tak naglo napredüje, pride naskori do popune zmage.

Novoizvoljeni poslanci so prišli v Belgrad.

Za začasnoga predsednika skupščine je bño izvoleni radikal Dr. Perić. Pri prvom zborüvanji poslancov, se je jako lepo videlo šteri poslanci so v istini pametni in so prišli zato v Belgrad, da bi za lüdstvo i državo kaj hasnovitoga napravili.

Radičovi poslanci

na priliko, so s svojim voditelom Stefanom Radičom mislili, da bodo z največšim spoštüvanjom na nje gledali či bodo samo kričali pa razbijali po klopaj. Radičovi poslanci, šteri so po večini kmetje, pa kak se je videlo, ne ravno posebno odebrani lüdje, so drugo nej delali, kak jako pazili i gledali na Radiča. Gda je radič začno kričati, so vsi kričali. Gda je Radič začno ružiti po klopi, so vsi za njim ružili.

Cela zbornica je gledala na Radiča i njegove poslance. Nišče je več ne znoo če so tej lüdje vsi pri zdravoj pameti ali ne. Tak so izgledali kak da bi vsi bili pijani. Gda je pa radičov poslanec Pernar, šteri se ešče nikelko za vučenoga človeka drži, skočo k predsednikovomi stoli pa zgrabo za posodo v štero so poslanci svoje glasovnice metali, te so skočili vsi poslanci na radičovce i dva radičova poslance sta bila izklüčeni-va od trej zborovanj. Med njimi je bño tudi Pernar.

Demokrati so jako čemerni

namreč tej naši Žerjavovi demokrati da smo mi prišli v vlado oni pa ne. Zdaj pa, da bi si malo čemere pogasili, so začnoli po svoji novinaj pisati, ka vse so zdaj že oni dosegnoli pa pridobili za naše lüdstvo. To je namreč jako lejo napraviti. Či naš minister kaj dobroga napravi za naše lüdstvo, te samo demokratje lepo zapišejo v svoji novinaj, da se je to zato zgodilo, ka so njüvi poslanci to zahtevali. Ja, ja, zakaj se je pa to te nej zgodilo, gda so bili demokratski ministri na vladi?

Svetovna politika.

Hindenburg. To ime poznajo gotovo vsi naši vojaki iz svetovne bojne pa tudi večina našega lüdstva. Bño je eden izmed največš nemški vojskovodij za časa bojne, po bojni pa, štera je nemškoj državi ne ravno preveč sreče prinesla, je bio izvoljeni kak drugi prezident nemške republike. Časi se spreminjajo. Bivši nemški car Vilhem ali Vilmoš kak smo mi znali njegovo ime, je mislo, da je vse-mogočen ali bojna je stria njegovo velko mišljenje, nemški narod je odstavio njega kak tudi nešteto drugi vladarski velikašov šteri so se šopirili po Nemčiji. Nemška država je postanola republika i kak drugi prezident te republike je zavladao Hindenburg, Vilmošov general. Vilmoš sam pa mora živeti odzvuina nemške države. Hindenburg je spuno Zdaj osemdeseto leto svojega življenja. Ves nemški narod je slavio 2. oktobra v Berlini pa po celoj državi z največšimi paradami te veseli den svojega prezidenta. Slavnosti so se vdeležile vsa nemška društva, kak tudi šolska deca v velki trumaj. Častitali so njemi pa k tomi dnevi tudi vsi diplomati vsej držav med njimi sam papov nuncij v Berlini Pacelli.

Prezidenti Meksike Calesi, gračüje vroče. Cales je človek, ne ravno velkoga znanja, (bño je svoj čas vučiteo,) postao je pa prezident države Meksike v Ameriki na te način, da so se katoličani tam premalo brigali za politično življenje. Tak so različni nasprotniki krščanstva, šteri se med sehom grizejo hüjše kak psi, gda pa ide proti veri te se pa vsikdar vsi znajdejo vküp kak bratci, zmagali pri državni volitvaj. Če tudi je v celoj državi več kak 90 procentov katoličanov itak so dobili po krivdi i brezbriznosti katoličanov vlado v roke lüdje šteri so postavili za prezidenta Calesa i v Meksiki se je začnola preganjanje katoličanov hüjše kak v stari poganski časaj. Vse šole i cerkvi so spozaprli. Dühovnike, redovnike i nüne so stirali iz države jako mnogo so jih pa spostrelali. Peganjajo pa ne samo duhovnike i püšpeke, nego vse krščansko čüteče osebe. V svojoj

krutosti ne gledajo niti siromaški ženski pa decé. Preklesno so vzeli katoličani v pamet svojo veliko krivdo, da so se nej brigali za politično življenje v državi. No zdaj, gda je že vsa država oškropljena z nedužnov krščanskov krvjov, pa gda se že ves svet zgraža nad takšim zverinskim delom, začne tudi doma v Calesovoj državi nevarno vreti. Proti njemu so stanoli njegovi vojaki. Pred kratkim sta se poroberila tudi dva generala, šteriva zbirata vojsko, da očistita državo Calesove krvi. S krvjov se je ešče nišče nej dolgo obdržao na vodilnom mestu, najmenje pa tisti, šteri začne brsati proti veri.

Trgovinska podpora med našov državov i Nemčijov je podpisana dne 7. toga meseca. Ta pogodba je za obej državi velike važnosti. Nemčija dobi od nas različne polodelske pridelke i živino mi pa od nje pod dobrimi pogaji vsefele industrijske proizvode.

Vogri so pa začnoli nikaj rovatl proti Franciji. Tem našim sosidom je nikaj nej po voli, da mi mamu tak dobre zveze z Češkov, Rumunijov, posebno pa z Francuskov. Na vsakši način bi radi med nami i Francuskov kakšo svajo napravili — liki teško se njim posreči.

Politični zapiski.

V naši na novo pečeni novinaj z lepim imenom Kmečka moč, i ne tak lepim namenom, radi kažejo na naše poslance, naj pokažejo zdaj svoje srce za ljudstvo. Na to mi odgovorimo. Samo eden naš poslanec je v ednom leti več dosežno za siromaško ljudstvo kak vsi demokrati poslanci vkup vsa leta kak obstoji Jugoslavija. Od Radičovi poslancov pa niti toga nemremo povedatii.

»Nacionalna žaba«. V »Kmečki Moči« smo čteli nekaj od nacionalnih in od protidržavnih žab. Kakše so protidržavne žabe, to znamo, ar protidržavne žabe smo prej mi. Da bi pa povedali kaj je razlike med nami, protidržavnimi, in med nacionalnimi žabami, moremo podati naslednje pojasnilo:

1. Protidržavna žaba ne pozna kak grdo žge ženske pesnica, nacionalna žaba pa jako dobro zna. (Svedoki so na razpolago.)

2. Protidržavna žaba ne kali nikomi nočni mir, nacionalna žaba pa ga kali. (Svedoki so na razpolago.)

3. Protidržavna žaba ne ve kak se prav po zverinsko trpinči slaba ženska, ali nacionalna žaba zna. (Svedoki so na razpolago.)

4. Protidržavni žabi je nihče ne vzeo iz rok ženske, štero je bila prav zverinsko mučena, ali nacionalni žabi so jo vzeli, sosedje, krščansko misleči in čiteči kmetje. (Svedoki so na razpolago.)

Sklenemo: »Poštuvane nacionalne žabe, urnebesni zdravo!«

V šteri občinaj se bodo vršile volitvi?

13. novembra se vršijo volitvi v:

Bodonci (volijo 9 odbornikov i 4 namestnike, Cankova (7 odb. 3 nam.), Domanjševci (9—4), Pokovci (7—3), Oederovci (7—3), G. Lendava (17—17),

Gor. Petrovci (7—3), Krog (9—4), Kupšinci (7—3), Kančevci (7—3), Križevci (17—17), Kruplivičnik (9—4), Kuzdoblanja (9—4), Markovci (9—4), Martjanci (7—3), Moščanci (7—3), Murska Sobota (25—25), Pečarovci (9—3), Pertuča (9—4), Predanovci (7—3), Puconci (7—3), Rogaševci (9—4), Sv. Jurij (9—4), Šalovci (17—17), Tišina (7—3).

20. novembra:

Novi Beznovci (7—3), Domajinci (7—3), Gor. Črnci (6—3), Berkovci (7—3), Andrejci (7—3), Čikečka vas (7—3), Krajna (7—3), Dol. Slaveči (9—4), Adrijanci (7—3), Bakovci (17—17), Borejci (7—3), Ivanovci (7—3), Kuštanovci (7—3), Motovilec (7—3), Boreča (7—3), Lukačevci (7—3), Mlajtinci (7—3), Dankovci (7—3), Mačkovci (7—3), Gerlinci (9—4), Brezovci (7—3), Bokračci (7—3), Kramarovci (7—3), Budinci (7—3), Gradišče (7—3).

27. novembra:

Pužavci (7—3), Korovci (7—3), Ivanjševci (7—3), Pordašinci (7—3), Murski Petrovci (7—3), Gor. Slaveči (9—4), Lucova (7—3), Murski Črnci (7—3), Otovci (9—4), Črnelavci (7—3), Ratkovci (7—3), Lončarovci (7—3), Poznovci (7—3), Dolič (9—4), Čepinci (9—4), Moravci (9—4), Nemčavci (7—3), Košarovci (7—3), Markišavci (7—3), Prosečka vas (7—3), Kraščci (7—3), Lemerje (7—3), Dolina (7—3), Nuskova (9—4), Pikšinci (7—3).

4. decembra:

Stari Beznovci (7—3), Vadarci (9—4), Skakovci (7—3), Središče (7—3), Prosenjakovci (7—3), Selo (9—4), Rankovci (7—3), Kovačevci (7—3), Pečkovci (7—3), Stanjevci (7—3), Satahovci (7—3), Vanča vas (7—3), Panovci (7—3), Matjaševci (7—3), Neradnovci (7—3), Noršinci (7—3), Kukeč (7—3), Rakičan (9—4), Šalamenci (7—3), Ropoča (7—3), Gorica (7—3), Ocinje (7—3), Serdica (9—4), Hodoš (7—3), Mali Dolenci (7—3).

11. decembra:

Zenkovci (7—3), Strukovci (7—3), Topolovci (7—3), Vučja gomila (9—4), Sodišinci (7—3), Vidonci (9—4), Šulinci (9—4), Ženavlje (7—3), Veščica (7—3), Radovci (9—4), Trdkova (9—4), Tešanovci (9—4), Vaneča (7—3), Večeslavci (9—4), Polana (7—3), Krnci (7—3), Sebeborci (9—4), Sotina (9—4), Krplivnik (7—3), Veliki Dolenci (7—3), Petanjci (9—4), Tropovci (7—3).

Drüge občine, štere bodo volile sledi, priobčimo prihodnjič.

Navodilo za občinske volitve.

Kandidatna lista mora biti sestavljena etak:

Na prvoj strani na čelo liste se piše: 1. Ime občine, 2. den volitvi, 3. jasno označiti ime liste (na priliko: Slovenska ljudska stranka ali Kmečka zveza i. t. d.) Dve kandidatnivi lisi v ednoj občini nesmita meti enakoga imena. Če bi pa naši somišleniki iz kakšega posebno važnoga zroka meli v ednoj občini dve listi, lahko majo z ednim imenom samo pri ednoj naj postavijo številko I., pri drugoj pa II. Če pa le mogoče, naj bo v vsakoj občini samo edna lista.

Na levoj strani je rubrika z napisom: I. Kandidati za občinske odbornike. Tu se napiše kak so rubrike razdeljene, ime, prebivališče i poklic predlagani kandidatov, na desnoj strani se pa ravno tak napišejo imena, prebivališča i poklici kandidatov za namestnike. Namestnikov mora biti telko zapisani kak je določenih za volitve.

Odspodi se napiše na levoj strani, gde je zapisano: Predstavnik jiste za volilni odbor — ime občine nato pa ime tistoga, šteri je predstavnik liste, na desnoj strani pa ime namestnika. Za predstavnika liste kak tudi za njegovoga namestnika sme biti samo tisti zapisani, šteri je volilnom imeniki zapisani. Nišče pa nesme biti brez lastne privolitve biti zapisani za predstavnika liste ali za namestnika.

Celo prvo stran naj napiše tisti, šteri ma lepo pisavo, na drugoj strani se pa mora vsak kandidat kak tudi namestnik sam razločno podpisati poleg pa zapisati: izvolitev po tej listi sprejemem. Znalo bi se pa zgoditi, da bi šteroga kandidata sledkar iz kašega koli zroka brisali iz kandidatne liste, zato se naj na zadnoj strani podpiše ešče nikelko drugi volilcov.

Vsakši kandidat ali namestnik se mora sam s svojov rokov podpisati, če pa ne vej pisati mora napraviti samo križ, njegovo ime pa napiše eden drugi, šteri pa mora poleg njegovoga tudi svoje ime zapisati.

Niže doli na drugoj strani liste je zapisano: „Pooblašćeni zastopnik liste . . .“ i odspodi: „Njega namestnik.“ Tu se vpišeta tisti kandidat i njegov namestnik šteriva bota lista pred županom i političnov oblastjov zastopala. Zapisano mora biti pri obej ime, prebivališče i zadnja pošta. Smeta pa biti zapisaniva samo takšiva dva, štera sta napisana na kandidatnoj listi. Če bi lista ne bila kaj dobro napravljena, te glavarstvo izroči tema da jo popravite i to v peti dnevaj.

Kandidirati sme eden samo na ednoj listi.

Če bi pa što kandidirao na več listaj, te ga srezko poglavarstvo zbríše iz vsej list.

Lista, štera je tak sestavljena je glavna (izvirna) poleg te pa morata biti nepravlenivi ešče dve listi, štere eden prepíše iz glavne, pa to samo prvo stran. Glavna lista ostane pri srezkom poglavarstvi, drugivi dve pa glavarstvo ravno tak odobri i pošle župani. Župan eno listo osem dni pred volitvami pribije na občinskoj deski, drugo pa na den volitev dene na do tično škrinjico.

Če pa što podpiše drugo listo kak je mislo, naj pošle sledečo, izjavo poglavarstvi:

Izjava.

Podpisani preklicujem svoj podpis na kandidatni listi . . . (na priliko demokratsko-gospodarski) in izjavljam, da candidature po tej listi ne sprejemem. Puconci, dne . . . 1927. Podpis.

Či pa što zvedi, da so nasprotniki njega podpisati, naj napiše:

Izjava.

Podpisani (ime, poklic, bivališče) sem doznal, da sem na kandidatni listi . . . (na priliko demokratsko-gospodarskoj.) Izjavljam, da te liste nisem nikoli lastnoročno podpisal in me je torej moral kdo drugi podpisati. Puconci, dne . . . Podpis.

Kandidat ali namestnik nemre biti nišče, šteri je nej zapisani v volilnom imeniki.

Obćinski nameščenci nemrejo biti voljeni, to telko pomeni, da tisti ljudje, šteri so pri kakši vekši občinaj v službi, kak pisači, tajniki ali indašnji notaroši nemrejo biti zvoljeni, ne pa dozdašnji občinski odborniki ali gerenti.

Prekusnice.

Iz davčnoga urada.

Vért: Prosim lepo, kak je to mogoče, da moram zdaj, gda je dohodnina nikelko nižana, plaćati 600 dinarov več dohodnine kak ovo leto?

Davčni uradnik: Vidite vi mate tri konje, pa vam tej skotijo na leto tri žrebeta, štere vi lejko odate.

Vért: Za božo volo, vej so pa pri nas dozda samo kobile žrebeta kotile.

POSLANSKA POŠTA.

1. Na merodajnom mestu sam zahtevao, da se tudi v vogrski občinaj vršijo volitve. Odgovor sem dobo, da se bodo vršile v vsej občinaj volitve po redi i tudi vogrske občine ne izostanejo. (Pri nas je nišče drugi ne zavlačuvao občinski volitev kak Demokrati) — Klekl.

2. Z g. Jeričom sva bila pri prosvetnom ministri i se zavzela za gimnazijo. Gimnazija ostane, odpre se tudi nazaj V. razred. Klekl.

3. Intervenirao sam, da se naj občine ne prisiljevle z zidanjem šol. Dobo sam odgovor, da gde je siromaštvo, tam ne trbe zidati. Če bi pa oblast li prisiljavala (šolski nadzornik), te naj napravi tista občina priziv na oblastni šolski odbor v Maribori, da zavolo siromaštva i nevol nemrejo zidati šole. Klekl.

4. Na priziv naši državni i oblastni poslancov je dovoljeni za vse naše katoličanske šole naš domači katekizem šteroga so na novo izdali g. pleb. Baša i ga je tiskala Cirilova tiskarna v Maribori.

5. Na najino intervencijo z g. Jeričom, dobi Dobrovnik katoličanskoga vućitela. Klekl.

6. Zavolo dijaške službe bože v Soboti sva intervenirala pa predložila svoje predloge. Predlog i rešenje naznani cerkvenoj občini šolski inšpektor. Klekl. Jerič.

GOSPODARSTVO.

Gnojimo sadnomic drevji.

Mi smo se že pogučali, da gosto drevje ne prinaša haska. Takši sadje-rejci samo sebi škodujejo. Ravno tak si škodujejo tisti, šteri mislijo, da sadnomic drevji ne trbe gnojiti i pomagati k vekšoj i bolšoj rodovitnosti. — Kak vsaka druga rastlina nuća živeža, ravno tak tudi sadno drevje. Što šče meti dosta lepoga silja na njivi, tisti more svoje njive dobro gnojiti. Ali ne sklepa s toga po pravici, da bo mo tisti dosta dobroga lepoga sadja šteri bo sadnomic drevji dobro gnojio.

Mi Prekurci dosta hodimo po sveti i ništerni izmed nas je že vido lepe i rodovitne sadovnjake. Te sadovnjaki pa majo jako pametne gospodare, šteri se skrbijo za primerno hrano. Delajmo tudi mi tak i sadno drevje bo poplačalo naš trūd.

V dobri sadni letinaj pončica drevje vso rano, štera se nahaja okoli malih korenin i za prihodnje leto ostane premalo. Istina je, da male koreninice rastejo naprej, vendar pa ne najdejo telko rane, ka bi mogle drugo leto pa roditi. Če pa fali rane v šteri letinaj, nam dosta sadja spadne z dreva prle kak dozori, zato ka se nemre dozoreti. V takši letinaj se tudi opazi na drevji menje popkov i tej so tudi slabo razviti. Če so pa popki zbolci, se drugo leto listje i sadje nemre dobro razviti. — Zakaj to? — Listje redi sadje. Če več listja ma drevo več sadja, lejko rodi. Vsako drevo štero je po dobri letinaj oslabileno, ima komaj telko moči, ka si redi potrebno listje, za delanje novoga sadja pa je slabo. Izkušnja pa fči, da ne smemo preveč gnojiti. Vsaka stvar ima svojo mejo. Če bi preveč gnojili bi dobili drevo, štero bi preveč raslo, namesto rodovitni popkov bi imeli samo bujno veje i listje. To se opazuje posebno pri mladih drevji. Na te način bi sami sebi škodovali.

Cvetje na drevji nastane že edno leto prle. Če je drevo letos jako rodilo, te nam brezi gnojenja na drugo nemre roditi.

Gnojenje sadnomi drevji nosi lepe dobičke. Pred par leti sem bio pri ednom uradniku šteri je meo okoli svoje hiše kakši dvajseti, srednje velki jablan. Z velikim veseljem mi je pripovedaval, kelko več haska ma od sadnoga drevja s tem, da gnoji, kak pa je meo njegov prednik, šteri je nato nikaj ne dao. Jablan, štero je njegovo vomi predniki rodila v najbokšoj letini dva do tri korčiče, rodi njemi vsako leto ednok telko i še tudi več.

Znam, da se tudi med nami najoejo takši trmasti ljudje, šteri nato tudi nikaj ne dajo. Takšim bi priporočao, da naj samo pri ednoj ali dvema jablanoma probojo i v par letaj bodo vidli, da se to bogato splača.

Če gnojimo, ne dosežemo samo to, ka bi drevje lepo raslo i dobro rodilo, liki stem tudi vničujemo razne škodljivce, šteri je vsikdar več i se ji nemremo braniti. Vsaki močen človek bo dosta leži prebolo beteg, kak slab. Tak je ravno pri drevji. Drevo močno, zdravo preskrbljeno z dobrom ranom bo ključovalo vsem škodljivcom i boleznim.

Zadruga na Slovenskom.

V zadnjoj številki našega lista smo se spomnili desetletnice smrti velkoga prijatelja slovenskoga ljudstva, dr. Janeza Kreka. Povedali smo, da je bil začelnik pa oča vsega združnoga gibanja med Slovenci. Dnes si pa pogledjmo vnožino obstoječi zadrug, štere so raztrošene po slovenskoj zemli.

Na konci leta 1925 so bile v Sloveniji, v štiraj združni zvezaj zapisane (včlanjene) sledeče zadruga:

- 422 kreditni zadrug,
- 115 blagovnih (po večini konsum.)
- 27 kmetijskih zadrug
- 52 živinorejskih
- 33 mlekarških
- 30 elektrarničnih
- 26 stavbinskih
- 59 obrtniških
- 56 raznih drugi.

To je vsej vkup 804 zadrug, štere so pri štiraj zvezaj zapisane. Poleg tej pa je „divji“ zadrug ali takši, štere so nindri nej včlanjene, okoli 30. Med Slovenci izven meje naše države, (to je na Primorskem pa na Koroškom), je pa bilo 323 zadrug. Tak je v istini med vsemi Slovenci bilo 1925. leta 1150 zadrug ali na vsakši 1100 ljudi pride po edna zadruga.

Či pa zdaj malo po svejti poglednemo, vidimo, da pride v Danskoj državi, štera je združno najbolje organizirana, na vsakši 900 prebivalcov ena zadruga. V skrbnoj Češkoj pride na 1000 prebivalcov ena zadruga, v Nemčiji pa, štera je kakti zibelka modernoga združništva, pride na vsakši 1200 prebivalcov ena zadruga. Tak smo Slovenci s pogledom na število zadrug na tretjem mestu na sveti. Vse druge države daleč zaostajajo za temi številkami. Če bi pa upoštevali ešče druge razlike v gospodarskom pa kulturnom pogledu, moremo praviti, da je Slovenija s številom svoji zadrug na prvom mestu.

Razmi se, da naša Krajina v tom pogledu ešče močno zaostaja za krajami onkraj Mure. Potrebno bi pa bilo krvavo zadruga našemi siromaškomi ljudstvu. Vsi teško nosimo gospodarska bremena denešnji časov, ali ljudje, šteri so organizirani v različni zadrugaj i tak ne čutijo vsej nevol v

takšoj meri kak naše siromaško ljudstvo.

Največ zaslužnja za to, da je združništvo med Slovenci tak močno razširjeno, moramo po vsaj pravici pripisati slovenskoj duhovščini, v prvaj vrsti med njimi pa našemi velkomi dr. Kreki.

Poskusi z umetnimi gnojili.

Že od leta 1923. dalje vršim gnojilne poskuse v mursko-sobočkem in dolnje-lendavskem srezu. Takih poskusov sem napravil že, do letos nad 300, vendar ni od strani poskuševalcev, to je posestnikov, katerim se podeli gnojilo, prave hvaležnosti. Ne zahteva se več, kakor toliko, da dotičnik, ki se mu nudi brezplačno gnojilo vsak sporoči koncem leta kakšen je bil uspeh. Tudi letos sem prejel več sto kg. umetnega gnojila brezplačno, katerega mislim razdeliti za manjše poskuse na prostorih od 100 m². Kmetovalci, ki se obvežejo, da bodo ob žetvi dali točne podatke glede pridelka, kjer se poskus izvrši, naj se javijo na spodnji naslov, da dobe za vsaki poskus po 5 kg. mešanoga gnojila, osobito na posevke s pšenico, ržjo ali ječmenom, bi bilo dobro na mnogih mestih poskušati, da ugotovimo, kaj razne zemlje potrebujejo.

Kmetijski referent v Dolnji Lendavi.

Vrenje mošta. Sprešani mošt moremo včasi spraviti v čiste sode (lagve), da nam prle zavre. Pivnica ali klet v šteroj so sodi, more biti topla; lagvi pa nesmejo biti šlogani (žveplani) Žveplo škoduje na zdravju i zadržuje vrenje. Lagve (sode) nikdar ne napunimo. Pustimo njim na štiri prste praznoga prostora. Na lükno pa denimo vrelača. To je priprava, štera ne pusti glivic iz zraka v mošt, ogljikova kislina, štera pride z mošta pa pri vrelači ide skoz vodo. Vrelač more ostati na lükni, dokeč mošt ne zavre. Što pa si nebi rad naročo vrelača, pa najnapuni malo platneno vrečico s pesikom i dene gori na lükno. Včasi se zgodi, da mošt nešče vreti. Te njemi denemo čiste kvasne glive ali pa prilijemo mošta, šteri že vre.

Podpirajte i čitate
„NOVINE!“

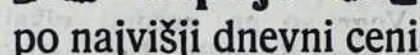
Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 300 Din., žita 290 Din., ovsa 200 Din., kukorice 230 Din., ječmena 190 Din., hajdine 300 Din., prosa 290 Din. Živina: Govenska v Ljubljani kg., 8—10 Din., teoci 12—14 Din., svinje 15—17 Din. Krma: Sena 50—60 Din., slame 40—60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 25 par, Schilling 7 D 95 p. Čehoslovaška krona 1 D. 67 p., Nemška zlata marka 13 D. 50 p., Francoski frank 2 D. 20 p., Švicarski frank 10 D. 93 Taljanska lira 2'90 D.

Vsakovrstne sirove kože

 kupuje
po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

Naročnina ino oglasi se sprejemajo za „Novine“ pri

I. HAHN trgovina s papirjem, s pisarniškimi in šolskimi potrebščinami. Prekmurska tiskarna v Murski Soboti.	ERDŐSI BARNABÁŠ trgovci z papirrom igračkami v Murski Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino bivše pošte.
--	--

Mali oglasi.

Po fal ceni se oda

na Melej pri Gor. Radgoni, hiša z celim posestvom. Zglasite se pri TOP-LAKI na Melej.

Prostovoljno gas. društvo v Črensovcih

ima na prodaj godbene reči na lok in to: 2 kom. gosli, 1 b. klarinet in 1 bajs (bögö), vse v najlepšem stanju. Dobi se po fal ceni

RAZGLAS.

o javni ofertalni licitaciji za popravilo nasipov a) na potoku Ledava km. 46'8—47'5, srez Murska Sobota, b) na potoku Ledava km. 7'840—9'360, srez Dolnja Ledava in c) na Lendavi km. 20'04—29'760, srez Dolnja Lendava.

Na osnovi členov 86—98 zakona o državnem računovodstvu z dne 27. junija 1921. in njegovih sprememb in dopolnitev in pravilnika z dne 18. novembra 1921. razpisujem javno ofertalno licitacijo za zgoraj navedena popravila s proračunanimi vsotami a) Din 46'625.—, b) Din 27'217'51 in c) Din 66'765 in sicer

za popravila pod a) v četrtek dne 27. oktobra v pisarni srezkega poglavarja v Murski Soboti
za popravila pod b) in c) v petek dne 28. oktobra v pisarni sreskega poglavarja v Dolnji Lendavi
obakrat ob 11. uri dopoldne.

Vsi podatki, pogoji, načrti, proračun itd. so interesentom na razpolago v uradnih urah pri Velikem županu mariborske oblasti soba št. 52 in pri sreskih poglavarjih v Murski Soboti oziroma Dolnji Lendavi.

Pismene ponudbe, opremljene s kolekom za 100 Din (eventualne priloge s kolekom od 5 Din za polo) se morajo vložiti najkasneje za popravilo pod a) do enajstih na dan 27. oktobra pri sreskem poglavarju v Murski Soboti, za popravilo pod b) in c) — vsako posebej — do enajstih na dan 28. oktobra pri sreskem poglavarju v Dolnji Lendavi v zapečatenih zavitkih z zunanjo označbo: »Ponudba za popravilo nasipov na potoku Ledava km. 46'8—47'5 (oziroma km 7'484—9'360, km 29'04—29'760) ponudnika N. N.« neposredno predsedniku komisije po ponudnikih samih ali pa njihovih pooblaščenih zastopnikih.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti da v celoti pristaja na dražbene in gradbene pogoje ter mora položiti kavcijo 5% (ali 10%, če je tujdržavljan) ponujeno vsoto.

Kavcija se mora položiti pri blagajni pristojnih davčnih uradov, delegacija ministrstva financ v Ljubljani ali pa okrajnega finančnega urada v Mariboru najkasneje do desetih na dan licitacije bodisi v gotovini, bodisi v vrednostnih papirjih ali pa z garancijskih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 24. pravilnika za izvrševanje odredb iz odd. „B pogodbo in dobavo“.

Obenem s ponudbo, toda posebej je treba predložiti predsedniku komisije potrdilo davčnega urada, opremljeno s kolekom od 20 Din, da so plačani vsi davki. Prispelih ponudb komisije ne odpira in ne sprejema, če ni predložil dražitelj po zakonu o drž. rač. komisiji dokazil o položeni kavciji, o plačanem davku, o podjetniških sposobnostih in potrdilo o prijavi svojega podj. posla za tekočo leto.

Brzjavno priobčenih, kasneje prispelih, nejasnih ali takih ponudb, zaradi katerih bi se morali izpremeniti pogoji za licitacijo se ne jemlje v poštev, ampak se jih odkloni.

V Mariboru, dne 16. septembra 1927.

Veliki župan: Dr. SCHAUBACH, s. r.